

ALMANYA'DA KADIN

Deniz PAMUK¹

GİRİŞ

Almanya, yaklaşık 82 milyonluk nüfusu ile Avrupa Birliğinin en kalabalık ülkesidir. Sosyal ve demokratik bir federal devlet olan Almanya'da, merkezi eyaletler yer almaktadır². Hem ülke genelinde, hem de eyaletler düzeyinde kadınların durumu çeşitli aşamalardan geçmiş ve bu konuda düzenlemeler ihdas edilmiştir.

Bu çalışmada, Almanya'da kadınların durumundan ve kadına ilişkin mevcut düzenlemelerden genel hatlarıyla bahsedilerek Almanya'nın toplumsal cinsiyet açısından nasıl bir profil çizdiğini gösterilecektir. Çalışma, temel olarak iki ana bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde, Almanya'da kadın haklarının tarihsel gelişimi, ikinci bölümde ise günümüzde Almanya'da kadının durumu ve mevcut düzenlemeler incelenecektir. Birinci bölümün içeriği, XX. yüzyıl sonrası ile sınırlandırılmıştır. Bu kapsamda, yakın tarihe bakarak Alman toplumunda kadının sahip olduğu haklara ilişkin temel hususlar açıklanacaktır. İkinci bölümde ise günümüzde iş, aile, sağlık durumuna ilişkin, kadınları ve dolayısıyla toplumsal cinsiyet statüsünü etkileyen belli başlı düzenlemeler ile konuya ilişkin bazı mahkeme kararları incelenecektir.

I- ALMANYA'DA KADIN HAKLARININ TARİHSEL GELİŞİMİ

I. Dünya Savaşına kadar, Almanya'da kadınların görevi ailesi ile ilgilenmek iken erkeklerin görevi evin geçimini sağlamaktı. Ancak savaş sonrası erkek nüfusunun azalması nedeniyle ka-

¹ Akdeniz Üniversitesi, Kadın Çalışmaları ve Toplumsal Cinsiyet Ana Bilim Dalı, Doktora Öğrencisi, dnzpmk@gmail.com

² **Botsch, Elisabeth:** *The Policy on Gender Equality in Germany: In Depth Analysis*, European Parliament, Brussels 2015, s. 7.

KAYNAKÇA

Botsch, Elisabeth: *The Policy on Gender Equality in Germany: In Depth Analysis*, European Parliament, Brussels 2015: <http://www.europarl.europa.eu>.

Brashler, Karin L.: *Mothers for Germany: A Look at the Ideal Woman in Nazi Propaganda*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Iowa State University, Iova 2015.

Crane, Cyntia: *Divided Lives: The Untold Stories of Jewish-Christian Women in Nazi Germany*, St. Martin's Press, New York 2000.

Dbb Bundesfrauenvertretung: *Hauptversammlung der dbb bundesfrauenvertretung: Frauenförderung braucht neues*, Frauen Im Dbb, 2017, C. 2, S. März, s. 2-3.

Dethloff, Nina: *Changing Family Forms: Challenges for German Law*, Victoria University of Wellington Law Review, 2015, C. 46, S. 1, s. 671-682.

De Soto, Hermine G.: *Equality / Inequality: Contesting Female Personhood in the Process of Making Civil Society in Eastern Germany*, (Ed. Hermine G. De Soto, David G. Andersson), *The Curtain Rises: Rethinking Culture, Ideology, and the State in Eastern Europe*, Humanity Press, Atlantic Highlands, 1993, s. 289-304.

De Soto, Hermine G.: *In the Name of the Folk: Women and Nation in the New Germany*, UCLA Women's Law Journal, 1994, C. 5, s. 83-101 (1994).

Gerlach, Irene: *Familienpolitik in der Bundesrepublik: Kleine Politikfeldgeschichte*. Zeitschrift der Bundeszentrale für Politische Bildung, 2017, C. 67, S. 30-31, s. 16-21.

Guenter, Katja M.: *Making their Place: Feminism after Socialism in Eastern Germany*, Stanford University Press, 2010.

Hong, YoungSun: *The Contradictions of Modernization in the German Welfare State: Gender and the Politics of Welfare Reform in First World War Germany*, Social History, 1992, C. 17, S. 2, s. 251-270.

Kauder, Björn/Potrafke, Niklas: *Conservative Politicians and Voting on Same-Sex Marriage*, CESifo Working Paper Series No. 6706, Munich 2017: <https://ssrn.com>.

Kruml, Erich: *Into Silence: Feminism Under the Third Reich*: <http://cas.loyno.edu/sites/chn.loyno.edu>.

Lembke, Ulrike: *Country Report Gender Equality: How are EU Rules Transposed into National Law? Germany*, European Commission, Luxembourg 2016: <http://ec.europa.eu>.

Mahlmann, Matthias: *Headscarf in Court*, News Report (Germany), European Commission, 07.07.2017: <http://www.equalitylaw.eu/country>.

Mahlmann, Matthias: *Headscarf in Hospital*, News Report (Germany), European Commission, 25.09.2014: <http://www.equalitylaw.eu/country>.

Mahlmann, Matthias: *Headscarf in Kindergarten*, News Report (Germany), European Commission, 14.12.2016: <http://www.equalitylaw.eu/country>.

Mahlmann, Matthias: *Prohibition for Teacher to Wear Cap in School*, News Report (Germany), European Commission, 17.12.2009: <http://www.equality-law.eu/country>.

Mahlmann, Matthias: *The Rejection of a Muslim Applicant on the Ground of Wearing Her Headscarf during Her Vocational Training is Unlawful and Subject to Compensation*, News Report (Germany), European Commission, 14.11.2012: <http://www.equalitylaw.eu/country>.

Mattern, Michael G.: *German Abortion Law: The Unwanted Child of Reunification*, Loyola of Los Angeles Law Review, 1991, C. 13, s. 643-694.

Meyer, Karl: *Divorce after Separation: The German Experience*, New Black-Friars, 1951, C. 32, S. 375, s. 251-257.

Müller, Ursula / Schröttle, Monika / Hess, Doris / Prussog-Wagner, Angela: *Lebenssituation, Sicherheit und Gesundheit von Frauen in Deutschland: Eine repräsentativen Untersuchung von Gewalt gegen Frauen in Deutschland*, Ausfrag des BMFSFJ, Berlin 2004.

Pfister, Gertrud: *Demands, Realities and Ambivalences-Women in the Proletarian Sports Movement in Germany (1893-1933)*, Women in Sport and Physical Activity Journal, 1994, C. 2, S. 3, s. 39-68.

Reese, Dagmar: *Growing up Female in Nazi Germany*. University of Michigan Press, Michigan 2000.

Rosenfeld, Rachel A. / Trappe, Heike / Gornick Janet C.: *Gender and Work in Germany: Before and after Reunification*, Annual Review of Sociology, 2004, C. 30, S. 1, s. 103-124.

Sanders, Anne: *Same-Sex Partnership, and the German Constitution*, German Law Journal, 2012, C.13, S. 8, s. 911-940.

İNTERNET KAYNAKLARI

Bundesministerium für Familie, Senioren, Frauen und Jugend: *3. Atlas zur Gleichstellung von Frauen und Männern in Deutschland*: <https://www.bmfsfj.de/blob/jump/114006/3--atlas-zur-gleichstellung-von-frauen-und-maennern-in-deutschland-deutsch-data.pdf>.

European Commission: *2017 Report on Equality Between Women and Men in the EU*, Belgium, 2017: <http://ec.europa.eu/newsroom/index.cfm>.

Niedersächsisches Ministerium für Soziales, Frauen, Familie, Gesundheit und Integration: *Kadınlar İçin İstenmeyen Gebelik Rehberi (Türkisch)*, Hannover 2013, s. 1-19: <https://www.ms.niedersachsen.de>.

ProFamilia: *Kürtaj: Bilmeniz Gerekenler, Dikkat Etmeniz Gerekenler*, Deutsche Gesellschaft für Familienplanung, Sexualpädagogik und Sexualberatung e. V., Bundesverband, Frankfurt am Main 2015, s. 1-37: <https://www.profamilia.de/fileadmin/publikationen>.